

faa for den høiere Undervisning. Der gaar gjennem disse Hensstillinger fra Udvalgets Flertals Side de bekjendte Duffer fra tidligere Tid, hvis Hensigt er indlysende navnlig vistnok for dem, der hylde dem, men formodentlig ogsaa for dem, der ikke hylde dem, saa jeg tror, jeg ikke her behøver at opholde mig ved dem, saa meget mindre som Flertallet ikke nærer noget stort Haab om, at den nuværende høitagede Kirkeminister i nogen væsentlig Grad vil komme disse Duffer imøde. (Afbrydelse af Ankjer). Jeg hører det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Ankjer) sige, at det haaber han heller ikke — det vidste jeg. Derhos findes der i Betænkningen under Nr. 99 en Udtalelse om Ordinationen af den grønlandste Kateket, Tobias Mørt, om hvem der blev forhandlet ifjor. Der blev ved den Leilighed af den ærede Minister udtalt det samme Haab, som Ordføreren for Udvalget havde udtalt, at det maatte lykkes allerede ifjor Efteraar at se ham som ordineret vende tilbage til Grønland. Første Gang kom denne Mand alene, anden Gang med Familie herne for at studere Theologi, for efter at have virket som Kateket i Grønland i flere Aar at blive anerkjendt som Præst deroppe. Jeg tror, at dersom man tager det paa den, jeg vil ikke sige doktrinære men dogmatiske Maade, som dette synes at antyde, ville vi ikke faae mange grønlandste Kateketer til at gaa den Vej, og Udvalget gav allerede ifjor under Thingets Samstemning sin fulde Tilslutning til Kommissionens Indstilling om Ordningen af de kirkelige Forhold i Grønland. Jeg er overbevist om, at i den Henseende er der efter Ministerens Udtalelse ifjor ingen Uoverensstemmelse mellem Ministeren og Udvalget. — Der findes under Nr. 115 en Bemærkning til Uddelingen af 11,000 Rd. til uformuende Elever, gaende ud paa, at man ønsker, at Ministeren vil paaalægge Skoleraadene at udele disse Legater paa en tidligere Marsid, for at vedkommende Lyende kan faae at vide, hvor vidt de skulle søge Tjeneste eller ei til Efteraaret, eller de kunne faae Understøttelse til at indtræde i en Skole. Jeg skal dertil sige efter Foranledning af nogle Medlemmer i Udvalget, at der skal findes enkelte Skoleraad, som vel ikke principielt modsatte sig at understøtte Piger, der søge Spøiskoler, men ikke ville stille dem lige til Understøttelse med Karle, saa naar der foreligger tilstrækkelige Ansøgninger fra Karle, tage de dem, uden at Pigerne kunne komme paa Spøiskolen. Man har ment, at det ikke var overensstemmende med den Tanke, der ligger til Grund for disse Understøttelser, isølge hvilke Pigerne skulle have lige Afgang med Karle til at komme i Betragtning. Under Nr. 123 i Betænkningen vil forefindes en Beretning om de Realskoler, der modtage Understøttelse af Staten. Ministeren har meget redbon tilveiebragt en Del Oplysninger om disse Skoler i Overensstemmelse med Duffer, udtalte af Finantsudvalget ifjor. Udvalgets

Flertal har ikke fundet sig fuldt tilfredsstillt derved, at Ministeren tilspøer, at han derefter ikke har fundet Anledning til at gjøre videre i Sagen. Jeg tror imidlertid, at der ikke deri ligger nogen bestemt Uoverensstemmelse mellem Ministeren og Flertallet, idet Flertallet for saa vidt heller ikke har kunnet ønske, at der lægges noget bestemt Tryk paa Vedkommende til uopholdelig Opfyldelse af de fremsatte Anker, som det let kunde gjøre Skade i andre Retninger, men man maa ønske, at Ministeren vedblivende holdt den Tanke for Die, som ogsaa Udvalgets Flertal ifjor fremhævede, nemlig at det maatte kendes mere paa de Byers Undervisning, der modtage væsentlige Tilskud af Statskassen, at de faae saadanne, saa at de Uformuende dels ved at faae direkte Afgang til Skolen ved Hjælp af Fripladser eller halve Fripladser, og dels indirekte ved, at Byerne søle sig forpligtede til at give det til den øvrige Undervisning, som ellers paahviler dem, til større Nytte af Statstilskudet, og jeg er tilhøjlig til at tro, at den ærede Minister ogsaa efter Udvalgets Flertals Hensigt vil gaa den samme Vej senere. Med Hensyn til selve Forhøielsen af Skolepengene, da er det det tredje Spørgsmaal i Rækken for Flertallets Vedkommende; thi det kan give sig af de lokale Forhold, hvor det maatte undertiden kan være noget betænkeligt, i alt Fald naar det skal ske temmelig hurtigt, at gaa til en saadan Høide, som Flertallet har ønsket. Flertallet har tænkt, at det høieste Skolepengebælg skulde sættes saaledes, at, hvis alle Elever i Skolen betalte det, kunde Skolen holde sig selv aldeles, og at der dernæst skulde ske Modifikationer, dels en Nedsættelse med det Halve eller mere, og dels hele Fripladser for uformuende Elever til det Bælg, Staten yder; efter denne Betragtning mente man, at et saadant Statstilskud samtidig med, at det gjorde en saadan Skole mulig, som ellers ikke var mulig, virkelig skulde hjælpe de Uformuende og ikke de Formuende til en høiere Undervisning. Det var Principet, og jeg tror egentlig ikke, at dette Princip kan modsiges; men paa den anden Side kan Forholdet i en By være saaledes, at selv Jøls, der kunne yde dette høieste Bælg, kunne dels igjennem deres Skatteydelser og dels fordi de have flere Børn at yde til, blive noget stærkere angrebne end selve deres Medborgere maatte ønske, navnlig naar man ogsaa gennem saadanne Mandes Skattebælg kunde ønske at hvee Undervisningen i Almindelighed høiere. Derfor har Flertallet ført dette Spørgsmaal noget tilbage for de øvrige. Med disse Bemærkninger skal jeg forlade dette Punkt. Dog skal jeg ikke udiale, hvad der allerede er antydet i Betænkningen, at Hjørring By er den eneste, hvor man ser ikke blot en meget redbon Villie til at oprette Fripladser, men ogsaa tydelige Spor af den gavnlige Indflydelse paa den øvrige Ungdoms Undervisning, derved at Staten bidrager til den høiere Skole der i Byen. Naar disse Principer